

Mgr. Petr Válek: Příprava k trestnému činu (2017)

posudek rigorózní práce

Předložená rigorózní práce pojednává o přípravě trestného činu v poměrně širokém kontextu obecných forem trestné činnosti. Díky tomu zde nacházíme přehledné shrnutí české nauky o vývojových stádiích (včetně pojednání o podmínkách zániku trestnosti), zpracování vybraných otázek trestné součinnosti či výklad o nezpůsobilé přípravě (a pokusu). Tato část výkladu, obsažená v prvních čtyřech kapitolách, působí provázaným a uceleným dojmem. Samostatně stojí kapitoly, v nichž autor popisuje ty kategorie trestných činů, u nichž bývá příprava z povahy věci vyloučena. Podobně má formu určitého exkurzu i kapitola věnovaná specifikům trestání přípravy. Široký tematický záběr práce poněkud znesnadňuje označení jejích hlavních tezí – není vždy dostatečně patrné, zda má být cílem encyklopedický přehled problematiky ve všech jejích souvislostech či zda autor hodlal pouze namátkou označit slabiny tradovaných názorů nebo zda dílčí poznatky mají podpírat vlastní teoretickou koncepci autora. Předloženou práci lze dle mého názoru chápat v první řadě jako syntézu, která však má originální ráz s mnoha cennými postřehy a formulací zajímavých otázek.

V úvodu se autor mimo jiné zmiňuje o medializovaných kauzách údajné přípravy teroristických aktivit (útok na vojenský vlak, z něž byla obviněna skupina anarchisty Ignačka a bizarní případ českého občana, který se hodlal přidat v Sýrii k organizaci Islámský stát). Autor tím dokládá aktuálnost tématu své práce. Lze doplnit, že v současné době jde nejen o otázku terorismu, ale o širší problém postihu „předpolí zločinu“, a to včetně relativně méně závažných přípravných jednání, která bývají povyšována na dokonatý trestný čin. Jedním z důvodů je širší možnost orgánů státu podchytit vzdálená vývojová stádía, pokud najdou svůj odraz v nových formách komunikace (internet, mobilní telefony atd.). V trestních zákonech se objevuje množství trestných činů předčasně dokonatých nebo takových, jejichž skutková podstata je formulována velmi všeobecně. Nežřídkou jde o trestné činy verbální, u nichž je rozhodující ideologická pohnutka nebo se jedná o typická „delicta mere prohibita“ (nejde o jednání, o jejichž škodlivosti a dostatečné závažnosti by panoval společenský konsensus). Bezesporu jsme v období, kdy hrozí přepínání trestní represe. Jedním z důvodů je i prvoplánové přejímání vzorů z anglosaského prostředí. Autor předložené práce proto správně akcentuje zásadu, že za pouhou myšlenku se nikdo netrestá (*cogitationis poenam nemo patitur*). Odkazuje tu mimo jiné na rozhodovací praxi Ústavního soudu, podle níž se k trestnosti vždy nutně vyžaduje konkrétní jednání patrné navenek, jímž jsou úmyslně vytvářeny podmínky pro spáchání konkrétního trestného činu.

Autor se tak dostává ke klíčové otázce vymezení stádií trestněprávně relevantních. Spor o trestnost ranějších stádií trvá ve vědě trestního práva již dvě stě let. Autor jej v jeho začátcích zachycuje jen letmo. Zmiňuje však to podstatné, a sice že starší trestní zákony (Theresiana, tr. zákon z roku 1852) do rámce pokusu zahrnovaly i mnohá přípravná jednání. Pro úplnost je však třeba uvést, že taková byla situace v Rakousku, ale ne např. ve Francii, kde napoleonský trestní zákoník z r. 1810 pokus omezoval na „počátek provádění“ (*commencement d'execution*). Pod francouzským vlivem pak převzaly i mnohé menší německé státy doktrínu, že je k trestnosti pokusu zapotřebí uskutečnit jednání, které je charakteristické pro danou skutkovou podstatu. Na základě této konstelace vznikl ve střední Evropě spor mezi objektivisty a subjektivisty, který probíhal od počátku 19. stol. až do období po druhé světové válce. Autorovi nelze zřejmě vytýkat, že nezmiňuje vůbec starší názory převážně německy píšící nauky (Šebestián Jenull, Anton von Hye, Rudolf Benz, Carl Stooß atp.). Podivné však je, pokud autor nezmiňuje významné autory české, kteří se uvedeného sporu účastnili (zejména klíčovou monografií Eduarda Eysselta „Pokus o trestný čin“ z roku 1947). Tito právní spisovatelé se totiž poměrně obsáhle vyjadřovali právě k otázce trestnosti přípravy a k jejímu vymezení vůči pokusu *stricto sensu*. Přípravě se věnovali z pochopitelných důvodů především zastánci subjektivní teorie, jež spatřovala pokus již v tom, projevil-li se v jakémkoliv jednání pachatele navenek jeho „zlý úmysl“. Autor letmo nastínil meziválečný diskurz až v kapitole věnované odlišení přípravy a pokusu, kde kromě tehdejších učebnic cituje i některé dobové judikáty. Větší pozornost věnuje vývoji po druhé světové válce, kdy bylo vítězství subjektivismu završeno zavedením obecné trestnosti přípravy v trestním zákoně z roku 1961. Doktorand si dobře všímá zásadní souvislosti s materiálním pojetím trestného činu, které působilo jako výrazný korektiv vůči trestnosti přípravy. Autor posléze bystře analyzuje nejnovější vývoj od 90. let. Autorovi lze dát za pravdu v tom, že omezení trestnosti přípravy bylo nejzásadnější dekriminalizací, k níž se tvůrci trestního zákoníku z roku 2009 rozhodli (kdy se počet trestných činů, jejichž příprava je trestná, snížil zhruba o třicet). Spor subjektivismu a objektivismu je dle mého názoru stále živý, resp. právě znovu ožívá, s ohledem na současný vývoj shora naznačený.

V úvodních výkladech činí autor zajímavé zmínky o trestných činech verbálních, které dle některých názorů představují výjimku z pravidla, že ani slovní prohlášení úmyslu spáchat trestný čin nemůže být trestné („*actus vero verbi non punitur!*“). Konkrétně autor souhlasí s názorem, že v případě nebezpečného vyhrožování dle § 353 TZ je kriminalizována spíše způsobilost projevu vyvolat důvodnou obavu než projev sám. Pochybnost vzbuzuje tvrzení autora, že trestnou přípravou může být již sepsání plánu trestného činu, kterým si lze takový trestný čin usnadnit. Oproti tomu si lze představit, že by trestné mohlo být sdělení pachatele o své ochotě spáchat trestný čin, pokud by mělo být návodem k trestnému činu druhé osoby (autor uvádí jako příklad situaci, kdy úředník prohlásí, že veřejnou zakázku dostane osoba, která zaplatí úplatek).

Stěžejním přínosem práce jsou nesporně kapitoly věnované znakům přípravy dle platného trestního zákona. Jde především o „úmyslné vytváření podmínek“, které autor bystře zkoumá. Autor zde cituje bezpočet zajímavých příkladů reálných i hypotetických; polemizuje s některými názory Vladimíra Kratochvíla, a to spíše směrem k více extenzivnímu výkladu přípravy. Tak lze dle autora např. postihnout shromažďování plánů budov, které by se mohly stát předmětem vloupání, aniž by pachatel dosud konkrétní z nich zvolil. S tím lze souhlasit do té míry, že se za přípravu běžně považuje i „tipování“

nebo „obhlížení místa činu“. Oproti tomu nepovažuje autor za trestnou přípravu nákup zbraně, jež „by se mohla hodit ke spáchání nějakého blíže neurčeného trestného činu“. Autor si je ovšem dobře vědom, že požadavek směřování k trestnému činu konkrétně určenému a soustředění na kvalitu tohoto činu, může vést k absurdním situacím. Uvádí dva pachatele z nichž jeden vyrobí paklíč k otevření trezoru s 5 miliony korun., zatímco druhý chce tentýž nástroj použít pouze k otevření trezoru s několika tisíci korun. Bystře si všímá toho, že česká praxe řeší tyto případy prostřednictvím *neprímého úmyslu* (jako ostatně mnoho dalších paradoxů, zejm. z oblasti kauzality). Autor konstatuje, že často detailní příprava k poměrně závažnému zločinu není postižitelná, na rozdíl od zcela *banální* přípravy spočívající v pouhém nákupu nože ke spáchání vraždy. Autor se nad těmito paradoxy zamýšlí hlavně optikou generální prevence, kdy dekriminalizaci „banální“ jednoduché přípravy ke zvláště závažným zločinům odmítá s odkazem na „signál“, který by tak byl dán společnosti. Domnívám se, že u zmiňovaných jednoduchých forem přípravy je spíše problematická otázka, zda pouhý nákup nože musí fakticky znamenat počátek realizace rozhodnutí spáchat vraždu či zda nejde spíše o pouhý projev „zanášení se“ touto myšlenkou. Právě zde je hlavní problém subjektivismu, který vychází z představy finálního rozhodnutí pachatele, na nějž navazuje fáze realizační. V praktickém životě se však tyto fáze nezřídka prolínají. Autor ostatně sám upozorňuje na tendenci moderního zákonodárce „vybírat si různé aspekty různých teorií“ i na skutečnost, že tu mnohdy bývá rozpor mezi záměrem zákonodárce a pozdější judikaturou.

Pro vymezení přípravy a pokusu v platném trestním zákoně považuje autor za klíčový požadavek „bezprostřednosti“ u pokusu. Nevysvětluje bohužel, jak se v pozitivním právu tento přístup vyvinul (srov. starší „actus proximus et immediatus ipsi maleficio“ či „conatus proximus“). Autor však správně upozorňuje na to, že jednání bezprostředně směřující k dokonání činu může nabývat různých podob. Jde jednak o případy pokusu, kdy pachatel již začal naplňovat objektivní stránku trestného činu a svým jednáním ohrožuje předmět trestného činu. Jindy pachatel ještě nezačal naplňovat jednání popsané ve skutkové podstatě trestného činu, ale jeho jednání má „bezprostřední význam“ pro dokonání činu. Autor se snaží rozlišit zejména případy jednání, jímž pachatel v závěrečné fázi své trestné činnosti odstraňuje překážky bránící mu v dokonání činu a situace, kdy dokonání trestného činu již žádné rozhodné překážky nebrání. Autor podrobně zkoumá pomocná kritéria, kterými dle nauky jsou časová a místní určenost, použití prostředku k uskutečnění zločinného záměru a působení na hmotný předmět útoku. Doktorand zde činí řadu zajímavých postřehů. Všimá si např. teoretického rozporu, kdy část odborné veřejnosti mluví o překážkách v závěrečné fázi trestné činnosti. Tuto „závěrečnou fázi“ lze jen obtížně vymezit. Snad se jedná o situaci, kdy ze sledu činností pachatele je zřejmé, že lze ihned nebo v nejbližší době očekávat dokonání činu. Za podobně problematické považuje autor také pomocné kritérium „použití prostředku k uskutečnění zločinného záměru (pokus použitím paklíče versus jeho výroba, která je přípravou). Podobně se autor zamýšlí nad situací, kdy pachatel již bezprostředně ohrožuje předmět útoku, přestože dosud nemusí naplňovat jednání pro daný čin charakteristické. Autor na mnoha vhodných příkladech dokazuje, že pomocná kritéria nelze užívat paušálně, ale jen ve vzájemné souvislosti s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem. Jinde autor správně akcentuje subsidiární povahu přípravy vůči pokusu jako významné vodítko.

Samostatně autor pojednává o *společenské škodlivosti* přípravy. Zde je dobře patrná těžkopádnost nové terminologie oproti někdejší „nebezpečnosti“, která lépe

vystihovala materiální stránku trestného činu. Autor zde správně poukazuje na různorodost forem přípravy, které zahrnují jednání závažná (organizátorství) i bagatelní. Uvádí zde řadu zajímavých kasuistik z oblasti tzv. kyberkriminality. Ochota autora zamýšlet se nad teoretickými otázkami na příkladech méně typických či novějších skutkových podstat patří k nesporným přednostem práce. Za zmínku stojí i úvahy autora o efektivitě přípravy jako vodítka pro posouzení její škodlivosti.

Obsáhle je v práci pojednáno právě o tzv. zvláštních způsobech přípravy, čímž autor rozumí v první řadě tzv. účastenské formy přípravy (organizování, spolčení, srocení, návod a pomoc), ale také další formy příkladmo uvedené v § 20 odst. 1 TZ (opatřování nebo přizpůsobování prostředků nebo nástrojů). Autor řeší řadu dílčích otázek, např. zda má úmysl organizátora směřovat přímo k trestnému činu hlavního pachatele nebo zda zahrnuje toliko zosnování a řízení. Zmiňuje se mimo jiné i o případech tzv. nepřímého organizátorství, kdy hlavní pachatelé nemusí mít ani povědomost o existenci organizátora. Přínosný je bezesporu výklad o přípravě formou *srocení*, které zákon nijak blíže nevymezuje. Autor tvrdí, že mezi pachateli, kteří se srotili, může ale nemusí být dohoda, takže se ke srocení může připojit i cizí osoba s vědomím účelu takového srocení. Srocení je dle názoru autora charakteristické rychlým postupem směrem k dokonání. Doktorand ve srocení spatřuje nejvíce problematickou formu přípravy, a to z důvodů ryze dogmatických i trestně politických. Má za to, že by srocení mělo spadat spíše do rámce pokusu. Argumentuje přesvědčivě mimo jiné aktuálností, bezprostředností a dalšími znaky, které jsou pro srocení charakteristické. Zřejmě bude podstatné, zda se konkrétní shluk osob při páchání pouličních výtržností srotil v blízkosti předmětu útoku (např. policejní služebna) nebo zda se srocení odehrálo na druhém konci města. Autor má bezesporu pravdu, pokud jde o malou praktickou využitelnost této formy přípravy.

Jde-li o přípravu formou návodu, i zde je výklad autora bohatý na ilustrativní příklady. Kromě tradovaných problémů, k nimž patří např. návod formou schvalování trestného činu (pokud je jím sledováno vzbuzení rozhodnutí spáchat trestný čin v jiné osobě) se autor vyjadřuje i k nejnovějším fenoménům (návod prostřednictvím videa na internetu). Autor se opět zabývá teorií o tzv. dvojím úmyslu návodce, ale zmiňuje i problémy spíše okrajové, jako je otázka návodu z nedbalosti. Podrobně se autor zamýšlí nad situací, kdy pachatel přípravy ve formě návodu navádí trestně neodpovědnou osobu (např. nepřičetného, dítě mladší 15 let). Dle názoru autora nelze takového návodce postihnout pro přípravu zvláště závažného zločinu, protože fakticky touto formou připravoval jen čin jinak trestný. Autor to považuje za mezeru v zákoně, na niž by se mělo reagovat tak, že by se do zákona vložilo ustanovení, podle kterého by trestní odpovědnosti za přípravu či účastenství nebránila skutečnost, že hlavní pachatel nebyl trestně odpovědný. Z výkladu autora není patrné, proč nelze v popsanych případech použít ustanovení o nepřímém pachatelství dle § 22 odst. 2 TZ.

Dle názoru autora představují organizovaná skupina, organizovaná zločinecká skupina a teroristická skupina zvláštní formy spolčení. Autor kritizuje skutečnost, že zákon nedefinuje pojem „organizované skupiny“ [uvádí ji pouze jako obecnou přítěžující okolnost v § 42 písm. o)]. Vychází z definic obsažených v judikatuře, které zahrnují několik prvků, jež autor analyzuje do značných detailů. Za „sporný parametr“ autor označuje požadavek na trestní odpovědnost všech zúčastněných osob. S tímto názorem autora lze souhlasit již proto, že typickým příkladem organizované skupiny bývají gangy

kapsářů, nezřídka složených právě z trestně neodpovědných dětí nebo dokonce oligofreniků (debilních osob). Podobně lze podpořit kritiku, kterou autor vyslovuje ohledně institutu teroristické skupiny podle § 129a TZ.

Standardním způsobem autor zpracoval pojednání o nezpůsobilé přípravě. Rozlišuje mimo jiné mezi hrubým omylem a běžným omylem ontologickým, jehož podstatou je běžná neznalost či neodbornost pachatele, jež vede k *relativně* nezpůsobilé přípravě či pokusu. Oproti tomu hrubý omyl, založený na neznalosti přírodních zákonů (nomologický) bude často důvodem *absolutně* nezpůsobilé tzv. naivní přípravy (např. příprava vraždy zařikáváním, uhranutím atp.). Autor však poukazuje na neostrý přechod mezi kategoriemi absolutně a relativně nezpůsobilé přípravy. Pro svou absolutní nezpůsobilost nemůže příprava za žádných okolností vést k úspěšnému dokonání činu. Poukazuje na situace, kdy základem absolutně nezpůsobilé přípravy je běžný omyl (např. v případě, kdy pachatel chtěl uvést v omyl soud jako absolutně nezpůsobilý předmět útoku nebo kdy byl pachateli podstrčen absolutně nezpůsobilý prostředek – atrapa zbraně nebo neškodná látka místo jedu). Přehledně a čtivě je zvládnut výklad i velmi složitých otázek, jako je tzv. příprava *nezpůsobilým subjektem*. Autor uvádí řadu podnětných hypotetických případů. Celkově lze říci, že autor je spíše příznivcem trestnosti nezpůsobilé přípravy, a to opět z důvodů generální prevence. Případy extrémně naivní přípravy nezpůsobilými prostředky chce řešit prostřednictvím upuštění od potrestání.

Autor se staví kriticky k tzv. předčasně dokonáným trestným činům. Ztotožňuje se s názory Ústavního soudu a označuje dokonce přístup zákonodárce za „schizofrenní“. Na jedné straně byla za trestnou prohlášena jen příprava zvláště závažných zločinů, ale současně jsou samostatně kriminalizována poměrně nezávažná přípravná jednání. Autor v tomto smyslu zaslouženě kritizuje i tzv. protiteroristickou novelu tr. zákoníku. Předčasně dokonané trestné činy autor dělí na dvě skupiny. První tvoří trestné činy, které mají některou z forem přípravy přímo uvedenou ve skutkové podstatě (pachatel se „spolčí“, „srotí“, čin „organizuje“, „umožní“ atd.). Druhou skupinu autor vymezuje jako trestné činy, které jsou přípravou pouze materiálně – pachatel zde tím, že fakticky koná přípravu k jednomu trestnému činu (podvod, krádež..) se již dopouští trestného činu jiného (pojistný, dotační či úvěrový podvod, neoprávněné opatření platebního prostředku, ale i přijetí úplatku). Autor poukazuje na paradox, kdy u zvláštních druhů podvodu je příprava stanovena jako trestná, přestože se v některých svých alternativách jedná o předčasně dokonané trestné činy ve formě přípravy. Podrobná kritika přepínání trestní represe v oblasti tzv. „předpolí zločinu“ je zcela na místě a je zásluhou předkládané práce, že na tento velmi závažný problém upozorňuje. Opět tu však budí rozpaky, že se autor zřejmě neseznámil s poměrně rozsáhlou literaturou na toto téma. Za všechny uvádím např. příspěvky Jana Musila v časopise *Kriminalistika*. Z podobných důvodů (přepínání trestní represe a porušování zásady *nullum crimen sine lege certa*) je třeba vyslovit kritiku i směrem k trestným činům verbálním.

Ocenit je třeba doktoranda za snahu podat výklad o problematice zániku trestnosti přípravy a pokusu. Jde o otázky u nás překvapivě opomínané, ačkoli např. v německy psané literatuře je toto téma snad až přehnaně rozebíráno. Není vyjasněno, do jaké míry lze do stádia přípravy promítat závěry nauky o pokusu tzv. nezdařeném (Fehlschlag, délit manqué), neukončeném a ukončeném. Pro stádium přípravy jsou zřejmě významné závěry trestněprávní teorie, jež se týkají trestné činnosti složené z více dílčích jednání a pak

závěry pro oblast tzv. pokusu neukončeného. Klíčová je zde otázka dobrovolnosti upuštění od dalšího jednání a povahy překážek, pro něž pachatel od dokonání trestného činu upustil. Autor je do značné míry ve vleku starších prací prof. Nezkusila, které vznikly v době před rokem 1989 a jsou založeny na stanoviscích tehdejšího subjektivismu a na materiálním pojetí trestného činu. Proto akcentují motivaci pachatele a jeho „mravní obrození“, které má být odstoupením od pokusu či přípravy manifestováno. Takový přístup je legitimním proudem v trestněprávním myšlení. Praktičtější se však vždy ukázala klasická „teorie zlatého mostu“ (*Goldene Brücke* Anselma von Feuerbacha), která dobrovolnost odstoupení nespojuje s prosociální motivací pachatele. Jde pouze o to příslibem beztrestnosti otevřít pachateli „ústupovou cestu“ a ochránit tak ohrožený právní statek. Z toho důvodu je třeba odmítnout názor autora na str. 90 o „obživnutí“ trestní odpovědnosti pachatele za již dříve vykonanou přípravu, pokud nedošlo k trvalé změně jeho vnitřního postoje. Trestnost dosavadní přípravy zanikla jednou provždy, což však nebrání, aby byl pachatel postižen za přípravu novou, pokud se k ní odhodlá. Zahraniční nauka rozvíjí nejrozmanitější konstelace ohledně zániku trestnosti nezpůsobilého pokusu, které lze vztáhnout i na stádium přípravy. Jako příklad lze uvést situace, kdy pachatel připravuje krádež věcí, které mu řízením osudu připadnou jako dědictví. Je otázka, zda takový pachatel může ještě „dobrovolně“ upustit od přípravy trestného činu na nezpůsobilém předmětu útoku (věci vlastní). Jiná otázka záleží v „polovičatém“ odstranění nebezpečí, které vzniklo z dosavadního jednání- např. zda zaniká trestnost přípravy padělání peněz, které se padělatel rozhodl nedokončit, avšak nedokončené padělky nezničil.

Pokud jde o trestání přípravy, je škoda, že autor přehlíží některé zajímavé nálezy ÚSČR- např. závěry vyslovené v nálezu o tzv. „fridexové travičce“. Autor by zjistil, že Ústavní soud sdílel jeho závěry v tom, že současné nastavení stejných trestních sazeb pro dokonaný trestný čin, přípravu i pokus není vhodné. Dle mého názoru jde hlavně o problém kauzality a objektivitu trestání. Moderní demokratické trestní právo by mělo být spíše „trestním právem činu“ („Tatstrafrecht“) než „trestním právem pachatele“ („Täterstrafrecht“)- tzn. že by mělo být spíše zdrženlivé, má-li trestat jen hypotetickou nebezpečnost.

I přes dílčí výhrady hodnotím rigorózní práci Petra Váleka velmi kladně. Jde o práci stylisticky vybroušenou, srozumitelnou a korektní. Oceňuji již samotnou volbu tématu, které nepatří k módním tématům a jeho odpovídající zvládnutí vyžaduje vysoké intelektuální úsilí, přesnost vyjadřování, schopnost nahlédnout širší souvislosti v trestním právu. Jde o téma vhodné pro rigorózní práci již z toho důvodu, že předpokládá velmi dobré osvojení studovaného oboru doktorandem. Poněkud kasuistická metoda vedla autora navíc k tomu, že zkoumal rozmanitá zákoutí zvláštní části, vymýšlel nejrůznější hypotetické příklady a provedl rozsáhlé rešerše judikatury. Je vcelku překvapivé, že zdařilá a detailně provedená práce se zakládá na poměrně skrovném okruhu pramenů, kdy autor při svých rešerších zřejmě soustředil svoji pozornost jen na díla bezprostředně pojednávající o přípravě, přestože jeho vlastní metoda zahrnovala otázky společné přípravě i pokusu. Samozřejmě nelze očekávat, že doktorand v rámci rigorózní práce obsáhne takřka bezbřehý oceán západní literatury k vývojovým stádiím a souvisejícím otázkám (kdy jen seznam německým monografií na téma pokusu má cc. 700 položek!). Díky zaměření na monografické práce a judikáty posledních desetiletí však autor opomenul čtenáře seznámit s některými základními poznatky o vývoji učení o přípravě a

pokus (např. se v celé práci nesetkáme s rozlišením mezi *conatus remotus* a *conatus proximus*, z nějž se historicky pojmy pokusu a přípravy vyvinuly, srov. i rozlišování mezi *delictum consummatum* a *delictum perfectum*,)

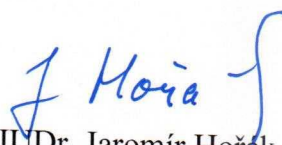
Chudší okruh pramenů je do značné míry kompenzován využitím znalostí ruské právní úpravy. Pojednání o přípravě v ruském trestním kodexu není pouhým přívazkem, neboť autor využívá komparatistických poznatků k větší názornosti výkladu o úpravě české. Ctižádostivější autor by se ovšem zřejmě zabýval i právně historickými souvislostmi (tzn. otázkou, proč se ruská a česká úprava vyvíjely odlišným nebo naopak shodným způsobem).

Práce vykazuje slušnou metodologickou úroveň, která jde nad rámec pouhé kompilace. Je patrné, že autor svým pramenům porozuměl a podrobně se jimi zaobíral z různých úhlů pohledu. Určitou slabinou práce může být ne dostatečně zřetelné stanovení badatelského cíle. Z různých míst výkladu je však patrné, že hlavní motivací autora byla snaha vypořádat se s klasickým a na teoretickou dovednost náročným tématem, které se zároveň stává opět velmi aktuálním. Závěry, k nimž autor dospěl i četné dílčí postřehy, bystře formulované otázky a polemiky s tradovanými názory jsou bezesporu přínosem, kterým byl naplněn účel rigorózní práce.

Z výše uvedených důvodů **doporučuji** velmi dobrou práci Mgr. Petra Válka k obhajobě. Pro případ úspěšné ústní obhajoby navrhuji, aby byl Mgr. Petru Válkovi udělen titul **doktora práv** (JUDr.).

Zároveň navrhuji, aby se doktorand v rámci obhajoby jasněji vyjádřil k otázce, zda by nebylo vhodné obecnou trestnost přípravy ještě více omezit, případně, jakým způsobem by se tak mělo stát (např. ve vztahu k různým banálním formám přípravy, jež autor v práci zmiňuje). Pokud jde o zánik trestnosti přípravy: dojde k zániku i tehdy, pokud pachatel během přípravných jednání zjistí, že se mýlil v kvalitě či kvantitě předmětu útoku a dalšího jednání zanechá proto, že se mu trestný čin nevyplatí?

V Praze dne 15. října 2017

JUDr. Jaromír Hořák, Ph.D.
Právnická fakulta Univerzity Karlovy